سیاست در ایران

گزارشی از مجمع عمومی خانه احزاب ۶
انتخابات انجمن علوم اجتماعی ۷
رای اصول گرایان به تغییر ترکیب هیات رئیسه ..
صداوسیما تبعیض خبری نکند .....

سیاست در جهان

اعتراف بوش و بلر به اشتباهات جنگ عراق ... ۸
تحرکات اخیر طالبان به تحریک القاعده است ۹
گفت‌وگو با جلال طالبانی .....
اصلاحات در عربستان .....

اقتصاد و بورس

آمریکا بر تصمیمات اوپک نفوذ زیادی دارد ... ۱۰
کلید توسعه اقتصادی در دست سنت ۱۱
نظام عادلانه مالیاتی .....
تعاونی ها دو بانک تاسیس می کنند .....

اصناف

گفت‌وگو با رئیس شورای اصناف کشور ۱۲
کپی رایت غریبه‌ای آشنا .....

دیپلماسی

ایران و روابط استراتژیک با عراق

نبی الله ابراهیمی: منوچهر متکی وزیر امور خارجه ایران روز جمعه برای تبریک به مقامات عراقی برای تشکیل دولت دائم این کشور به بغداد سفر کرد. سفر متکی به بغداد دومین دیدار یک مقام عالی‌رتبه ایرانی پس از سقوط صدام در عراق است. این در حالی است که رای اعتماد کابینه نوری‌المالکی نخست‌وزیر جدید عراق بار دیگر به تثبیت شیعیان در عرصه سیاسی و اجتماعی عراق کمک خواهد کرد. همچنین تحولات جاری عراق، عمق روابط استراتژیک این کشور با تهران را نشان می‌دهد. نخست‌وزیر عراق نوین از ابراهیم الجعفری گرفته تا نوری‌المالکی هر دو از حوزه مکتب نجف و حزب الدعوه و نزدیک با دیدگاه‌های راهبردی ایران هستند. اکنون که آقای نوری‌المالکی از مجلس ملی عراق رای اعتماد گرفته بار دیگر سطح تعاملات میان بغداد- تهران به‌عنوان یک مولفه تاثیرگذار بر اوضاع جاری و ساری منطقه مطرح خواهد شد. با گذشت سی ماه از اشغال عراق توسط ایالات متحده، مسئله حضور نیروهای این کشور در خاک عراق مورد توجه دولت جدید واقع خواهد شد. برخی کارشناسان معتقدند که حضور بلندمدت آمریکا در منطقه خلیج فارس، یک سناریوی بسیار محتمل حضور و بازآرایی سربازان آمریکایی در خاک کویت یا کشور همسایه دیگر به بهانه شکل دادن به گارد واکنش سریع در راستای حفظ امنیت عراق است. این مسئله این فرضیه را مطرح می‌سازد که سیاست ایران در عراق نوعی بالا بردن ضریب امنیتی عراق در قبال سیاست‌های آمریکا در منطقه است. پس ایران و عراق می‌توانند در زمینه حفظ صلح و امنیت در عراق دارای نوعی روابط استراتژیک با هم باشند. چرا که این رویکرد برای ایران که مخالف حضور نیروهای آمریکایی در عراق و برای عراق که خواهان پایان اشغال است از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. همچنین فروپاشی نظام بعث توسط ایالات متحده علاوه بر اینکه پیامدهای مهمی را برای این کشور به دنبال داشت، تغییرات اساسی و قابل توجهی را بر دیگر کشورهای عربی برجای گذاشت. در این راستا می‌توان چند فاز را برای این تغییر و تحولات تعریف کرد. اول اینکه سیستم اعراب نتوانسته خود را از رکود سیاسی که قبل از شروع جنگ گرفتار آن بوده رها کند. دوم اینکه گسترش گفتمان‌های اصلاح طلبانه و تجربه برخی اصلاحات قابل توجه که در آینده می‌تواند به پیشرفت بیشتر نظام اعراب منجر شود، در این کشورها در حال شروع شدن است که این دو موضوع، پیامدهایی را به همراه خواهد داشت. اول اینکه عراق مرحله پسا اصلاحات را می‌گذراند و روند فشار اصلاحات از سوی کشورهای غربی به دول عرب فرصت پردازش آنها برای نفوذ سیاسی و امنیتی در عرصه عراق را خواهد بست و اینکه حیاط خلوت جدید را برای سیاست‌های عام ایران در عراق مهیا خواهد کرد. دوم اینکه سیاست خارجی ایران در این وضعیت می‌تواند تا حد زیادی دلمشغولی اعراب به مسئله هسته‌ای را جلب کرده و به بسترسازی و ساماندهی فصل نوین روابط استراتژیک با بغداد بپردازد. با این اوضاع و احوال می‌توان گفت روابط میان عراق و ایران به چند دلیل در یک جهت استراتژیک باشد: ۱- پیروزی شیعیان در عراق احتمالاً به تقاضای سیاسی علویان و کردها در ترکیه خواهد افزود و این فشارها، ترکیه را از سیاست نفوذ در شمال عراق بازخواهد داشت و می‌تواند تا حد زیادی ترکیه را در اتخاذ سیاست مشترک با تهران در زمینه عراق وادارد. ۲- کابینه نوری‌المالکی و توازن مثبت شیعیان، زمینه‌ساز نزدیکی امان به تهران برای بازیافت سیاست‌های اقتصادی این کشور در عراق است و ایران نیز خواهد توانست رفتارهای متناقض اردن، در قبال حماس و آینده فلسطین را با سیاست‌های خود تعدیل کند. ۳- نیروهای شیعی بین‌النهرین همچنین خواهند توانست موجبات نزدیکی بیشتر مواضع سوریه و ایران و تقویت جبهه مشارکت هلال‌خصیب را فراهم آورند. ۴- این تعامل استراتژیک میان ایران و عراق نوین احتمالاً در آینده عربستان سعودی را به حداکثری کردن مناسبات دوجانبه خود با تهران واداشته و این درک مشترک خواهد توانست تناقضات رفتاری شورای همکاری خلیج فارس را حداقلی سازد. در پایان و با این پیش فرض‌ها می‌توان نتیجه گرفت که گفتمان مشترک ایرانی- عراقی در خاورمیانه نوین می‌تواند زمینه‌ساز تفاهمات و درک متقابل منطقه‌ای و مناسبات نوین میان منطقه‌ای تلقی شود. لذا روابط استراتژیک میان عراق و ایران وجود دارد از آن لحاظ که توانسته به کاهش تهدیدات و افزایش فرصت‌ها بینجامد.

استحکام سنگرهای مقابله با فزون‌طلبی

عباس حسنی: در جهان پیچیده و به‌هم پیوسته کنونی، هر کشوری در اتخاذ مواضع بین‌المللی خود قطعاً موارد عدیده‌ای را مدنظر قرار می‌دهد. حال باید دید که چین به عنوان یکی از اعضای دائم شورای امنیت سازمان ملل متحد در حمایت خود از حق استفاده صلح‌آمیز از انرژی اتمی توسط ایران در شورای امنیت چه پارامترهای امنیتی، سیاسی و اقتصادی را مدنظر دارد. آیا این حمایت‌ها تنها به دلیل حفظ منافع اقتصادی سرشار چین در ایران بوده است؟ یا این امر دلایل دیگری نیز دارد که شاید قرابت منافع دو کشور در مخالفت با تک‌قطبی شدن نظام بین‌الملل (که منافع آن بیش از آنکه نصیب ایران شود، چین از آن منتفع خواهد شد) مهمترین دلیل آن باشد. ناگفته پیدا است که در شرایط کنونی جامعه بین‌المللی، ایران تنها کشوری است که در مقابل زیاده‌خواهی‌ها و افزون‌طلبی‌های غیرمنطقی آمریکا در سطح جهان و در منطقه خاورمیانه و خلیج فارس ایستادگی کرده است.

درست است که حفظ منافع اقتصادی و تکیه بر سیاست توسعه صادرات از سیاست‌های محوری چین است. چنانکه برخی از صاحب‌نظران سیاسی معتقدند چین از جمله کشورهایی است که از دهه ۱۹۸۰ تاکنون یک اصل اساسی را در سرلوحه سیاست خارجی خود قرار داده است و آن حفظ «رشد متوازن اقتصادی» کشور با تکیه بر توسعه صادرات است لذا چین در کلیه تصمیماتی که در سیاست خارجی خود اتخاذ می‌کند این نکته مهم را مدنظر قرار می‌دهد. در عین حال، گاهی اوقات منافع سیاسی، اولویت نخست کشورها در اتخاذ مواضع در قبال یکدیگر، قلمداد می‌شود. در عین حال چین و ایران در طول تاریخ همواره روابط دوستانه خود را در هر شرایطی حفظ کرده‌اند. روابط دو کشور در آستانه ورود به قرن جدید دستخوش پیشرفت‌های نوین و عظیمی شده است. به نحوی که حجم مبادلات تجاری دو کشور در سال ۲۰۰۴ از مرز ۷ میلیارد دلار هم فراتر رفته است. همکاری‌های تجاری و صنعتی دو کشور در ۹ زمینه شامل ریل و راه‌آهن، نفت و گاز، نیروگاه برق، مخابرات، پتروشیمی، فلزات، اتوبان، کشتی سازی و مونتاژ ماشین و موتور فعال است.

دو کشور هم‌اکنون نیز درباره حدود ۱۲۰ پروژه مشترک در حال رایزنی و مذاکره هستند که ارزش کل آن بیش از ۶ میلیارد دلار است. چین از ایران ۱۳ میلیون تن نفت خام وارد می‌کند که ۱۵ درصد کل واردات آن کشور را تشکیل می‌دهد. ایران هم‌اکنون بزرگترین بازار پروژه‌های عظیم و نیروی کار مقاطعه‌کار چین محسوب می‌شود. سفیر چین در تهران اخیراً اعلام کرد که ارزش تبادلات تجاری دو کشور از مرز ده میلیارد دلار گذشته است. براساس گفته ایشان، چین به زودی به بزرگترین شریک تجاری ایران تبدیل خواهد شد. با توجه به توضیحات مذکور، ایران و چین دو کشوری هستند که به دلایل گوناگون نیاز به دفاع از حقوق یکدیگر در سطح بین‌المللی دارند. این دفاع هم دفاع از منافع خودشان و هم دفاع از منافع طرف مقابل است. چه آنکه شرایط به سمتی می‌رود که کشورهایی همانند چین و روسیه در معرض تهدیدی همه‌جانبه هستند. به عنوان مثال، آمریکا همزمان با حمله به عراق طی دستور ویژه‌ای به پنتاگون طراحی و ساخت بمب‌های اتمی کوچک که قادر به حمله به تاسیسات زیرزمینی باشند را صادر کرد که هدف عمده این کشور از صدور چنین دستوری، ۷ کشور از جمله چین و روسیه بوده‌اند. همچنین، مقامات آمریکایی بر این اعتقادند که چین دیگر اژدهای خفته نیست بلکه بیدار شده و درصدد تصرف بازارهای جهانی است لذا باید این اژدهای بیدار شده را هر چه زودتر تادیب کرد و جلوی پیشرفت آن را گرفت. چه آنکه قدرت اقتصادی رو به تزاید چین به زودی قدرت‌های اقتصادی جهان و به ویژه در راس آن آمریکا را با چالش‌های جدی مواجه خواهد ساخت. از این رو است که باید سنگرهای مقابله با فزون‌طلبی برخی از قدرت‌های جهانی در راستای اتحادی یکپارچه مستحکم شود.

خبرها

درخواست اتحادیه اروپا و روسیه

ایسنا: رئیس فعلی اتحادیه اروپا اعلام کرد این اتحادیه و روسیه خواهان حل مسالمت‌آمیز مسئله هسته‌ای ایران هستند. به گزارش خبرگزاری نووستی، ولفگانگ شوسل صدراعظم اتریش که کشورش ریاست دوره‌ای اتحادیه اروپا را بر عهده دارد روز پنجشنبه در یک کنفرانس مطبوعاتی که پس از دیدار فدراسیون روسیه- اتحادیه اروپا برگزار شده بود، اظهار داشت که روسیه و اتحادیه اروپا در نشست سوچی تاکید کردند که خواهان حل مسالمت‌آمیز موضوع هسته‌ای ایران هستند. به گفته وی شرکت‌کنندگان در این نشست در رابطه با اوضاع به‌وجود آمده بر سر مسئله هسته‌ای ایران ابراز نگرانی عمیق کردند. شوسل اظهار داشت: همه ما تاکید کردیم که خواهان حل دیپلماتیک و مسالمت‌آمیز این مسئله هستیم. وی افزود: با وجود پیشنهادهای سازنده روسیه و اتحادیه اروپا در رابطه با این مسئله ما نگران اوضاع در ایران هستیم.

کرزی امروز می‌آید

ایسنا: دفتر ریاست جمهوری افغانستان با اعلام این که حامد کرزی برای انجام سفری رسمی امروز به تهران سفر خواهد کرد برای میانجیگری میان ایران و واشینگتن ابراز آمادگی کرد. به گزارش خبرگزاری فرانسه یکی از مقامات دفتر حامد کرزی رئیس جمهور افغانستان گفت: کرزی روز شنبه در راس هیاتی متشکل از چند وزیر کابینه کابل را به قصد تهران ترک خواهد کرد. کریم رحیمی سخنگوی کرزی نیز گفت: هدف اصلی از انجام این سفر مذاکره درباره روابط دوجانبه، موضوعات مورد علاقه طرفین، مسائل منطقه‌ای و توسعه روابط مالی است. رحیمی گفت که کابل آماده است میان آمریکا و ایران میانجیگری کند. وی روز پنجشنبه اظهار کرد: افغانستان می‌تواند نقش بسیار مثبتی را در کاهش تنش‌ها میان این دو کشور انجام دهد زیرا افغانستان به‌ویژه در چهار سال گذشته بهترین روابط را با ایران داشته است. رحیمی گفت: کابل همچنین روابطی بسیار خوب با آمریکا دارد. سخنگوی کرزی گفت: همچنین این نکته مهم است که ایران و آمریکا در خصوص افغانستان دیدگاهی مشترک دارند که حمایت از روند صلح بازسازی این کشور است و هر دو به افغانستان کمک کرده‌اند.

خبرها

بلر: به اندازه کافی گرفتار هستیم

ایسنا: تونی بلر با اشاره به درگیری نیروهای انگلیسی در عراق و افغانستان گفت که کشورش خواهان درگیری با ایران نیست. به گزارش خبرگزاری رویترز تونی بلر نخست‌وزیر انگلیس روز چهارشنبه به شبکه تلویزیونی الجزیره گفت: ما خواهان درگیری با ایران نیستیم و به اندازه کافی گرفتار چیزهای دیگر هستیم. وی در این مصاحبه که روز پنجشنبه متن آن توسط دفتر بلر منتشر شد افزود: اگر ایران از مسیرش خارج شود تا تعهدات بین‌المللی‌اش را نقض کند البته جامعه جهانی مجبور خواهد بود از طریق شورای امنیت سازمان ملل موضوع را به دست گیرد. وی در ادامه ادعا کرد: کسی ایران را مورد هدف قرار نداده است. مردم صرفاً نگرانند زیرا به نظر می‌رسد آنها در نقض تعهدات بین‌المللی قرار دارند و آنها در حال حمایت از تروریسم در جهان هستند. به گزارش تایمز آن‌لاین نیز بلر در این مصاحبه که قرار است روز دوشنبه از کانال عربی یاد شده پخش شود افزود: اما این بحران می‌تواند اگر ایران از قوانین پیروی کند به آسانی حل شود. براساس این گزارش وی ادعا کرد همه جامعه جهانی از ایران می‌خواهند از آنچه حمایت از تروریسم به‌ویژه تقویت شورشگری در عراق می‌داند دست بردارد.

ایران تعلیق کند، مذاکره می‌کنیم

ایسنا: کاخ سفید اعلام کرد مادامی که ایران برنامه غنی‌سازی اورانیوم را به حال تعلیق در نیاورد آمریکا گفت‌وگوی مستقیمی با این کشور نخواهد داشت. شبکه خبری بی‌بی‌سی با انتشار این مطلب افزود: آمریکا ظرف چند ماه گذشته زیر فشار فزاینده جامعه جهانی برای مذاکره مستقیم با ایران قرار داشته است. تونی اسنو سخنگوی کاخ سفید روز چهارشنبه گفت که ایران باید گامی اساسی در تعلیق کلیه فعالیت‌های مربوط به غنی‌سازی اورانیوم بردارد و افزود: بدون برداشتن چنین قدمی هیچ تغییری در نگرش دولت جورج بوش برای مذاکره مستقیم با ایران حاصل نخواهد شد. وی افزود: این اولین پیش‌شرط است و آمریکا در حال همکاری با متحدان اروپایی خود است تا اطمینان حاصل کند که ایران هیچ اقدامی در جهت افزایش قابلیت‌های خود برای ساخت سلاح هسته‌ای صورت نمی‌دهد. اسنو گفت که آمریکا در این زمینه بسیار جدی است و ایران بایست موافقت کند که فعالیت‌های خود در زمینه غنی‌سازی را به طور کامل و دائم معلق کند.